

سنجش حکمرانی خوب شهری برای شهرهای جهانی

امیر کارگر سامانی^۱، اسدالله کردنائیج^{۲*}، سید حمید خداداد حسینی^۳،
سید مسعود موسوی شفقایی^۴

۱. دانشجوی دوره دکتری مدیریت استراتژیک، دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران
۲. دانشیار گروه مدیریت بازرگانی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران
۳. استاد گروه مدیریت بازرگانی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران
۴. استادیار گروه روابط بین‌الملل، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

پذیرش: ۱۳۹۴/۰۲/۱۶

دریافت: ۱۳۹۳/۱۱/۰۵

چکیده

در چند دهه اخیر شهرهای جهانی به واسطه تأثیرگذاری و تأثیرپذیری از فضای جریان‌ات از اهمیت ویژه‌ای در مجموعه عوامل مؤثر بر محیط ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی برخوردار گشته‌اند. در این ارتباط حتی برخی نهادهای علمی و بین‌المللی به امتیازدهی به شهرهای جهانی و ارائه جداول مقایسه‌ای بین آن‌ها پرداخته‌اند.

حکمرانی محلی نیز از جمله مقولاتی است که با ارائه نقشی ویژه و در تمایز با حکومت‌های ملی نقش بارزی در مدیریت محلی بازی می‌کند. حکمرانی شهری نیز با اولویت‌دهی به فقرا، پیشرفت زنان، مشارکت اجتماعی و تعامل با نهادهای عمومی و خصوصی در عرصه‌های مختلف اجتماعی و مدیریت مؤثر در حوزه شهری از جمله مباحث ویژه در حوزه مدیریت شهری بوده و از سوی سازمان‌های مختلف مورد بحث، بررسی و توسعه قرار گرفته است.

اهمیت این دو مقوله انگیزه‌ای شد تا با استفاده از روش کتابخانه‌ای و بهره‌گیری از منابع معتبر شهری، ملی و بین‌المللی، ضمن تهیه جدولی مبسوط برای شاخص حکمرانی خوب شهری، نسبت به بررسی و مقایسه شاخص حکمرانی خوب شهری برای ۱۹۴ شهر جهانی اقدام گردد و وابستگی بین حکمرانی خوب شهری و جایگاه شهر در گروه‌بندی‌های ارائه‌شده مورد بررسی قرار گیرد. مطالعه صورت‌گرفته حاکی از آن است که شاخص حکمرانی خوب شهری در گروه‌های مختلف شهرهای جهانی

(به ویژه میان بالاترین گروه و گروه‌های فروتر) از تفاوت معناداری برخوردار است.

کلیدواژه‌ها: حکمرانی، حکمرانی خوب شهری، شهر جهانی، جهانشهر.

۱- مقدمه

نقش حکومت محلی به صورت شفاف برای کارکرد اقتصاد محلی، رفاه ساکنان و وضعیت رقابتی شهر و مؤسسات شهری بنیادین است، هر چند کمی‌سازی سهم جامع اقتصادی آن به صورت فزاینده‌ای مشکل است، اما نقش بنیادین آن در مدیریت جریان‌ها از طریق شهرها انکارناپذیر است.

شهرها زادگاه جهانی شدن هستند [۱، ص ۶] و جهانی شدن در شهرها رخ می‌دهد. فرایندهای جهانی شدن باعث دگرگونی شهرها شده و کارکرد شهرها نیز جهانی شدن را بازتولید می‌کند. شهر معاصر تجسم فضایی جهانی شدن است و پویایی شهری بر فرایندهای جهانی شدن تأثیر کاملاً ملموسی دارد [۲]. ویر برای تشکیل شهر وجود قانون نسبتاً مستقل، نوعی سازمان و تشکیلات شهری مربوط به آن، استقلال نسبی و خودگردانی (مدیریت توسط افرادی که با مشارکت شهروندان انتخاب شده‌اند) را الزامی می‌داند. وی بر توسعه و مشارکت شهری به عنوان یکی از ابزارهای اساسی تشکیل شهر به عنوان یک اجتماع کامل تأکید می‌کند. اولین متون به دست آمده در این زمینه به حدود ۴۰۰ سال قبل از میلاد و به هند بازمی‌گردد که در آن، صدراعظم آن زمان با به‌کارگیری اصطلاح «هنر حکمرانی»، بر عدالت، اخلاق، و تمایلات ضد خودکامگی تأکید دارد. او وظایف پادشاه برای حفظ ثروت کشور و اتباعش و ارتقاء دادن، نگهداشتن، و محافظت کردن از این ثروت مطابق با خواست اتباع پادشاهی را به رسمیت می‌شناسد [۳، ص ۴].

امروزه واژه حکمرانی شهری به صورت گسترده‌ای مورد استفاده قرار می‌گیرد و بسیاری از فرایندهای آن، دیگر صرفاً شامل سازمان‌ها و نهادهای حکومتی نیست، بلکه طیف وسیعی از سازمان‌های غیردولتی، اتحادیه‌های صنفی و مدنی، مشارکت بخش‌های خصوصی و عمومی، و نظایر آن را شامل می‌شود [۵، ص ۱۷] و «یک توافق در حال ظهور وجود دارد که حکمرانی خوب شرط اساسی برای توسعه پایدار بشری سکونتگاه‌هاست» [۶، ص ۷].

۲- شهر جهانی

از نقطه نظر فریدمن، «یک شهر یک نظام اقتصادی و اجتماعی همبسته فضایی در یک مکان خاص یا یک ناحیه مادرشهری است. برای مقاصد اداری و سیاسی، منطقه می‌تواند به واحدهای کوچک‌تری تقسیم شود که، به عنوان فضای سیاسی یا اداری، شالوده فضای اقتصادی منطقه می‌باشد» [۷، ص ۷۰]. تراکم شهری تأثیر مثبتی بر توانایی‌های شهرها در ایجاد خلاقیت، یادگیری، و نوآوری به‌وسیله انعطاف‌پذیری فزاینده تولیدکنندگان و همچنین جریان‌های عظیم ایده و دانش که از طریق پیوندهای مبادلاتی که در درون شبکه‌های صنعتی صورت می‌پذیرد، دارد [۸، ص ۸؛ ۵، ص ۱۱].

مفهوم «شهر جهانی» در سال ۱۹۱۵ توسط گیدس^۱ در اثر کلاسیک او «شهرها در تحول» ابداع گردید. ساسن نیز در سال ۱۹۹۱، ضمن مطرح کردن اصطلاح «جهان‌شهر» در مورد شهرهای نیویورک، لندن و توکیو، آن‌ها را شهرهایی جهانی و مکان محوری تأمین سرمایه، مکان‌های تولید پساصنعتی، مدیریت خدمات تخصصی و پیشرفته و پشتیبان تولید (نظیر تبلیغات، حسابرسی و قوانین کسب‌وکار)، نوآوری و بازاری برای خدمات می‌داند [۹].

بر خلاف نظریه ساسن، که بیشتر بر بازارهای مالی و بانکی بین‌المللی و تغییرات آن در شهرهای سه‌گانه نیویورک، لندن و توکیو به عنوان مراکز فرماندهی تکیه می‌کرد، تیلور معتقد است که شهرهای جهانی نقشی بیش از مراکز مالی در جریان‌های جهانی دارند [۱۰؛ ۱۱]. دو مفهوم‌سازی از شهر جهانی در کار دوئل و هوپارد [۱۲]. به شرح زیر ارائه شده است:

(۱) شهر جهانی به عنوان یک مکان در جهان که با مرزهای شهری دقیق تعریف شده است، که به فضای جریان‌ها نظیر سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، مهاجرت مردم و نخبگان، و جریان کالاها و خدمات متصل است.

(۲) شهر جهانی شده^۲ به عنوان مکانی برای دستیابی پایدار به کارایی که به وسیله کیفیت خدماتی که یک شهر برای شهروندانش فراهم می‌کند (دسترسی به خدمات تلفن، آب، فاضلاب، برق و...)، اعتماد به چنین خدماتی در طول زمان، میزانی که با آن یک شهر، شهروندان را در تصمیم‌گیری دخیل می‌سازد، پاسخگویی به نیازهایشان، و روشی که شهر به‌وسیله آن به-صورت کلی حکمرانی می‌شود، شناخته می‌شود.

تعریف اول به شهرهایی اشاره دارد که نقش رهبری در مقیاس بین‌المللی و جهت‌گیری

بیرونی به سمت اقتصاد جهانی دارند و دارای رتبه‌بندی بالا در سلسله مراتب شهرهای جهانی هستند.

تعریف دوم به مقیاس یک شهر (اندازه یک شهر، اندازه اقتصادش مشتمل بر فعالیت بخش خصوصی) یا خدماتی (دسترسی به زیرساخت‌ها و خدمات اجتماعی) که ارائه می‌دهد تا تأثیر خود را در دنیای جهانی^۳ حفظ کند اشاره می‌کند که بر مرتبط بودن^۴ شهرها درون یک شبکه تمرکز می‌کند [۱۳].

بیش از ۵۰ سال بعد از معرفی شهرجهانی توسط گیدس، هال در کتاب خود تحت عنوان «شهرهای جهانی»، با رویکردی تخصصی‌تر، ویژگی این شهرها را بر حسب نقش‌های متعددی که ایفا می‌کنند، به شرح زیر بیان نمود [۱۴]:

- مراکز قدرت سیاسی، ملی و بین‌المللی اند؛
- مراکز سازمان‌های مرتبط با حکومت اند؛
- مراکز تجارت و کسب و کار ملی، بین‌المللی و فعالیت‌های اقتصادی مختلف اند؛
- همچون مراکز انباشت کالا برای کشور خود و برخی اوقات برای کشورهای همسایه اند؛
- مراکز بانکداری، بیمه و خدمات مالی مرتبط اند؛
- مراکز خدمات تخصصی پیشرفته در همه رشته‌ها نظیر، پزشکی، حقوق، تحصیلات عالی، و کاربرد دانش علمی در فناوری اند؛

- مراکز جمع‌آوری و اشاعه اطلاعات از طریق انتشارات و رسانه‌های جمعی اند؛
 - مراکز مصرف کالاهای لوکس برای اقلیت و کالاهای با تولید انبوه برای اکثریت اند؛
- اما وی در سال‌های بعد اعلام می‌کند که تعریف فوق به دلیل پدیده جهانی شدن و تأثیر آن بر نظام شهری، و اطلاعاتی شدن اقتصاد^۵، تحول پیشرونده اقتصادهای پیشرفته از تولید کالا به مدیریت اطلاعات^۶، نیاز به اصلاح دارد [۱۵]. اهمیت یافتن شهرهای جهانی بیش از هر چیزی مدیون فرایند جهانی شدن اقتصادی است و مهم‌ترین عوامل پیش‌برنده‌ی آن عبارتند از [۱۶]:
- افزایش سهم اقتصاد دانائی‌محور و شیوه تولید اطلاعاتی [۱۷] در تولید ناخالص داخلی، اشتغال و ارزش افزوده طی دهه‌های اخیر در جهان، باعث ظهور «اقتصاد بدون وزن»^۷ شده [۱۸]:

-امکانات نوین، فراگیر و ارزان برای کاهش فاصله فیزیکی و زمانی در تبادل اطلاعات که

به وسیله فناوری‌های نوین اطلاعاتی و ارتباطی فراهم شده به ظهور «اقتصاد بدون مرز»^۸ در یک «دنیای بدون مرز»^۹ انجامیده است [۱۹].

- خوشه‌های صنعتی پراکنده با مدیریت متمرکز و انعطاف‌پذیری مبتنی بر نیاز مشتری (مشتری-محوری) جایگزین پساפורدیسیم (تولید انبوه صنعتی) در سازماندهی تولید صنعتی شده است [۲۰].

شبکه پژوهش مطالعات جهانی‌شدن و شهرهای جهانی^{۱۰} در دانشگاه لایبور^{۱۱}، پژوهش‌های هدف‌مندی را در مورد جهانی‌شدن و شهرهای جهانی اجرا کرده‌اند و چارچوبی را برای تعیین سلسله‌مراتب این شهرها بسط داده‌اند. پایه ارزیابی انجام‌شده در رده‌بندی آن‌ها رویکردهای تسلط راهبردی، تصمیم‌سازی، قدرت و تسلط شرکت‌های چندملیتی و دفاتر و شعب آن‌ها، بین‌المللی‌شدن خدمات پشتیبانی تولید (مدیریت، حسابرسی، حقوقی، تبلیغاتی و...) و تمرکز مراکز مالی، مبنای می‌باشد [۱۵]. آن‌ها که در ابتدا به سه گروه‌بندی اکتفا کرده بودند در کارهای بعدی به بررسی، اصلاح و گسترش رده‌ها و شهرها و در نهایت اصلاح گروه‌بندی دوره‌های قبل اقدام نمودند (از سال ۱۹۹۸ به بعد در سال‌های ۲۰۰۰، ۲۰۰۴، ۲۰۰۸، ۲۰۱۰ و ۲۰۱۲) [۲۱: ۲۲؛ ۲۳؛ ۲۴؛ ۲۵].

۳- حکمرانی شهری

حکمرانی مفهومی وسیع‌تر از حکومت دارد و اذعان به این موضوع است که قدرت در درون و بیرون از اختیارات و نهادهای رسمی حکومت وجود دارد. حکمرانی مفهومی وسیع‌تر از مدیریت دارد و بر تمرکز بر مکانیزم‌ها و فرایند اداره، مدیریت و پیاده‌سازی آن تمایل دارد. حکمرانی بر فرایند تأکید دارد. تصمیمات بر اساس ارتباطات پیچیده بین بازیگران بسیار با ترجیحات متفاوت اخذ می‌گردد [۶، ص ۸] و این درحالی‌ست که حکومت به نهادها و موجودیت‌های خاصی اشاره دارد که خدماتی را به ناحیه جغرافیایی خاصی ارائه می‌دهند و کارکرد و ترکیب‌بندی آن عموماً با ساخت^{۱۲} هر ملتی رسمیت می‌یابد.

از منظر برنامه توسعه سازمان ملل متحد هدف حکمرانی «تحقق توسعه‌ای است که اولویت را به فقرا می‌دهد، آرمان‌های زنان را به پیش می‌راند، از محیط زیست حمایت می‌کند و فرصت‌های موردنیاز برای اشتغال و امرار معاش را خلق می‌کند» [۲۶، ص ۱].

در دهه ۱۹۸۰ تعارضات بسیاری میان دولت مرکزی و مقامات محلی در باره اختیارات و قلمروهای مسئولیتی آن‌ها بروز نمود و به بازنگری در ماهیت مسئولیت و پاسخگویی دموکراتیک، کفایت اختیارات حکومت محلی و ظرفیت و امکاناتی که سیاست محلی می‌توانست به نفع شهروندان در امور محلی و در دنیایی که مهمترین تصمیمات سیاسی و اقتصادی در سطح ملی یا بین‌المللی اتخاذ کند، منجر گردید [۲۷]. حکومت‌های محلی با انگیزه تدوین و اجراء اقدامات جمعی در سطح محلی به‌وجود آمده‌اند، که شامل حکومت‌ها و نهادهای رسمی در کنار نقش هنجارهای غیررسمی، شبکه‌ها و ارائه خدمات عمومی محلی می‌گردند. هدف از آن ارتقاء جنب‌وجوش، زندگی، و اجتماعات خودگردان با حفظ محیط‌زیست محلی است. حکمرانی خوب محلی نه تنها نگران ارائه خدمات محلی است بلکه درباره حفاظت از زندگی و آزادی ساکنان محلی، خلق فضا برای مشارکت دموکراتیک و گفتگوی مدنی، حمایت از توسعه محلی، پایداری زیست محیطی، و تسهیل‌کردن پیامدهایی که کیفیت زندگی ساکنان محلی را پربرتر سازد نیز دغدغه دارد [۲۸؛ ۲۹، ص ۲].

در حالی که تعاریف و رویکردها به مفهوم حکمرانی بسیار است، اما می‌توان سه مسیر متمایز بین آن‌ها را تشخیص داد. اولین آن این است که بر اساس تعاریف اولیه ارائه‌شده توسط بانک جهانی در سال ۱۹۹۲، مفهوم حکمرانی، بر دولت متمرکز است؛ بر حکومت مؤثر، مدیریت مالی سالم، و پاسخگویی در بخش عمومی تأکید می‌کند. این تعریف که به‌وسیله مخالفان گفتمان نولیبرال مورد انتقاد قرار گرفت با افزودن «مشارکت قوی جامعه مدنی در امور عمومی» [۳۰] تعمیم یافت. لیکن این برداشت نیز همچنان دولت-محور بود. اضافه نمودن جامعه مدنی نشان می‌دهد که بایستی بین «حکمرانی» و «حکومت» تمایز ایجاد نمود. مکارنی با اضافه‌کردن دموکراسی و مشروعیت و به رسمیت شناختن مراکز قدرت جایگزین حکومت سنتی مسیر متمایز بعدی را ارائه داد [۳۱]. دست آخر، مفهوم «حکمرانی شهری» است که بر سطح محلی و به‌ویژه در بستر شهری تمرکز می‌کند. همچنین در رویکرد سوم به‌چارچوبی توجه شد که شامل عناصری است که ورای فرایند خط‌مشی عمومی قرار می‌گرفتند. بنابراین کنشگران غیرقانونی، سازمان‌های غیررسمی و جنبش‌های اجتماعی را نیز دربر گرفت، و این عناصر را که در توسعه شهرهای جهان سوم سهم دارند، به رسمیت شناخت [۳۲].

گیدنز به نقل از بورخا و کاستلز [۳۳] بیان می‌کند که سه قلمرو عمده وجود دارد که در

آن‌ها مقامات و اداره‌های محلی می‌توانند به‌نحو مؤثری نیروهای جهانی را مدیریت کنند. اول آن‌که، شهرها از طریق مدیریت قلمرو محلی در افزایش بازده مولد اقتصادی و قدرت رقابت اقتصادی مشارکت کنند. دوم آن‌که، شهرها نقش مهمی در تثبیت یکپارچگی اجتماعی و فرهنگی در میان جمعیت‌های چند قومیتی و پرتنوع ایفا می‌کنند. سوم آن‌که، شهرها محل مهمی برای استقرار نمایندگی و مدیریت سیاسی هستند.

از نظر یونسکو حکمرانی شهری عبارت از: «فرآیندهایی است که پیوندهای مختلف بین ذینفعان، مسئولان محلی و شهروندان را رهبری می‌کند و شامل استراتژی‌های پائین به بالا و بالا به پائین برای مشارکت فعالانه اجتماع‌های مورد نظر، مذاکره باز میان بازیگران، مکانیزم‌های تصمیم‌گیری شفاف، و خط‌مشی‌های مدیریت شهری نوآور می‌شود» [۳۴].

در برنامه سکونتگاه بشری سازمان ملل متحد^{۱۳} تعریف دیگری از حکمرانی شهری ارائه شده که عبارت است از: «مجموع بسیاری از راه‌هایی که توسط آن‌ها، افراد و نهادها، عمومی و خصوصی، به برنامه‌ریزی و مدیریت امور مشترک شهر بپردازند. حکمرانی شهری یک فرایند مداوم است که از طریق آن منافع مختلف و متعارض می‌تواند وفق داده شود و اقدام همکارانه اتخاذ شود. حکمرانی شهری شامل نهادهای رسمی همانند ترتیبات غیررسمی و سرمایه اجتماعی شهروندان است» [۶، ص ۹].

حکمرانی خوب شهری به عنوان یک مفهوم استراتژیک، شایستگی و بازدهی اداری، شفافیت، انصاف، مشارکت مدنی، مبارزه با فساد، پاسخگویی و ارتقاء مسئولیت‌پذیری مقامات رسمی را در بر می‌گیرد و یک جزء ضروری برای دستیابی به رشد و توسعه منصفانه و پایدار است و به صورت تفکیک‌ناپذیری به رفاه شهروندی پیوند خورده است [۳۵]. برنامه سکونتگاه بشری سازمان ملل متحد از ۴ نشانگر اصلی: اثربخشی، انصاف، مشارکت و مسئولیت‌پذیری برای سنجش حکمرانی خوب شهری بهره می‌گیرد که هر یک از آن‌ها سنجه‌های متعددی دارند. در بررسی جامع فوق [۳۵] از دو گزینه بیست سنجه‌ای (سنجه‌های با اولویت بالا) و بیست-وهفت سنجه‌ای (سنجه‌های با اولویت بالا و متوسط) استفاده گردیده که در جدول زیر هر دو جایگزین آورده شده است.

جدول ۱ سنجه‌های مد نظر برای سنجش حکمرانی خوب شهری

نشانه‌ها	فقط سنجه‌های با اهمیت بالا	سنجه‌های با اهمیت بالا و متوسط
اثر بخشی	۱- درآمد سرانه حکومت محلی ۲- درآمد انتقالی حکومت محلی ۳- نسبت مالیات اخذشده به مالیات تکلیفی ۴- استانداردهای عملکردی منتشر شده	۱- درآمد سرانه حکومت محلی ۲- نسبت بودجه جاری و سرمایه‌ای واقعی ۳- درآمد انتقالی حکومت محلی ۴- نسبت مالیات اخذشده به مالیات تکلیفی ۵- پیش‌بینی‌پذیری درآمدهای انتقالی ۶- استانداردهای عملکردی منتشر شده ۷- بررسی رضایت ارباب‌رجوع ۸- بیانیه چشم‌انداز
برابری	۵- بیانیه شهروندی ۶- نسبت نمایندگان زن در شورا ۷- نسبت زنان در مناصب کلیدی ۸- دسترسی به اتصال آب برای ساکنان ۹- آب ارزانتر برای مناطق فقیرنشین ۱۰- سیاست‌های حمایت از فقرا	۹- بیانیه شهروندی برای خدمات اصلی ۱۰- نسبت نمایندگان زن در شورا ۱۱- نسبت زنان در مناصب کلیدی ۱۲- دسترسی به اتصال آب برای ساکنان ۱۳- سیاست‌های حمایت از فقرا ۱۴- آب ارزانتر برای مناطق فقیرنشین ۱۵- بازار غیررسمی
مشارکت	۱۱- شورای انتخابی ۱۲- انتخاب شهردار ۱۳- نسبت رأی‌دهندگان ۱۴- خانه مردم ۱۵- انجمن‌های شهری	۱۶- شورای انتخابی ۱۷- انتخاب شهردار ۱۸- نسبت رأی‌دهندگان ۱۹- خانه مردم ۲۰- انجمن‌های شهری
پاسخگویی	۱۶- انتشار رسمی قراردادهای، مناقصه-ها، بودجه و محاسبات ۱۷- کنترل به وسیله سطوح بالاتر حکومت ۱۸- کمیسیون ضدفساد ۱۹- افشای درآمد و دارایی فردی ۲۰- بازرسی مستقل مرتب	۲۱- انتشار رسمی قراردادهای، مناقصه‌ها، بودجه و محاسبات ۲۲- کنترل به وسیله سطوح بالاتر حکومت ۲۳- قوانین مدیریتی ۲۴- سهولت در دریافت شکایات ۲۵- کمیسیون ضدفساد ۲۶- افشای درآمد و دارایی فردی ۲۷- بازرسی مستقل مرتب

در این کار پژوهشی با توجه به اینکه شاخص‌های پراهمیت در هر دو گزینه مشترک هستند و به دلیل عدم دسترسی به برخی از سنج‌های گزینه دوم، از گزینه اول با ۲۰ سنج که در چهار نشانگر توزیع شده‌اند، استفاده گردیده است. البته به دلیل عدم دسترسی به اطلاعات مرتبط با دو سنج از سنج‌های بیست‌گانه (آب ارزانتر برای مناطق فقیرنشین از نشانگر برابری، و انجمن‌های شهری در هر ۱۰۰۰۰ نفر از نشانگر مشارکت) از ارزیابی شاخص حکمرانی خوب شهری حذف شدند. لازم به ذکر است که وزن این دو سنج در کل ۸/۷۵٪ می‌باشد (با توجه به وزندهی ارائه‌شده توسط برنامه سکونتگاه سازمان ملل متحد [۳۵]). ارزش سنج اول (آب ارزانتر برای مناطق فقیرنشین از نشانگر برابری) در کل برابر با ۲/۵٪ و ارزش سنج دوم (انجمن‌های شهری در هر ۱۰۰۰۰ نفر از نشانگر مشارکت) برابر با ۶/۲۵٪ می‌باشد، که در مجموع ۸/۷۵٪ در کل ارزش دارد) و همان‌گونه که از وزن آن‌ها مشخص است حذف این دو سنج تأثیر شایان توجهی بر نتایج نخواهد داشت.

۴- گردآوری و تحلیل داده‌ها

در آخرین گروه‌بندی شبکه پژوهش جهانی‌شدن و شهرهای جهانی جداول کاملی از شهرها در گروه‌های مختلف در کارهای این گروه ارائه شده است و در آخرین گروه‌بندی (۲۰۱۲)، ۳۰۷ شهر وجود دارد که جامعه آماری این پژوهش را شامل می‌شود. در اکثر این رده‌بندی‌ها، جهان‌شهرهای لندن و نیویورک در بالاترین رتبه (α++)، قرار دارند و به دنبال آن‌ها هنگ-کنگ، سنگاپور، شانگهای، پاریس و توکیو و... قرار دارند که در زیرگروه‌های α+، α و α- جای گرفته‌اند. پس از این گروه از شهرها، شهرهای جهانی دیگری در گروه‌های β (β+, β, β-)، γ (γ+, γ, γ-) و با کفایت بالا و با کفایت قرار دارند [۲۵].

در ادامه تحقیق، اطلاعات مرتبط با شاخص حکمرانی خوب شهری، برای ۱۹۴ شهر جهانی گردآوری شدند. برای جمع‌آوری این اطلاعات، داده‌های مرتبط از منابع معتبری نظیر گزارش‌های برنامه سکونتگاه بشری سازمان ملل، بانک جهانی و مجمع جهانی اقتصاد، آمارهای اتحادیه اروپا، سازمان همکاری و توسعه اقتصادی، و داده‌های ارائه‌شده از سوی کشورها، ایالت‌ها و شهرداری‌های ذیربط و... استفاده گردیده است که به دلیل وجود محدودیت در حجم مقاله، ارائه آن‌ها مقدور نیست. بازه زمانی داده‌های مورد استفاده برای

سنجش با حکمرانی خوب شهری، از سال ۲۰۰۳ تا ۲۰۰۸ میلادی می‌باشد. همچنین همان‌طور که در گزارش برنامه سکونتگاه سازمان ملل متحد [۳۵] قید گردیده، در مواردی که داده‌های مرتبط با یک سنجه از یک شهر به صورت مستقیم در دسترس نباشد، به ترتیب از سایر داده‌های مرتبط شهر، داده‌های استانی یا ایالتی، میانگین سایر شهرهای کشور و داده‌های کشوری استفاده شده است در این گزارش نیز از همین روش استفاده می‌شود.

به دلیل کمبود اطلاعات در خصوص برخی از سنجه‌های خوب شهری، تعداد شهرهایی که اطلاعات حکمرانی در مورد آن‌ها استخراج و تکمیل شده است، ۱۹۴ شهر به شرح جدول ۲ می‌باشد. بنابر این نمونه‌برداری هدفمند و از نوع قضاوتی است. از نظر کفایت نمونه‌ها نیز با توجه به جدول تعیین نمونه کرجسی و مورگان، برای جامعه‌ای با ۳۲۰ عضو تعداد ۱۷۵ نمونه کفایت می‌کند که با توجه به تعداد نمونه‌های مورد بررسی، از کفایت لازم برخوردار است.

جدول ۲. تعداد شهرها در این مطالعه

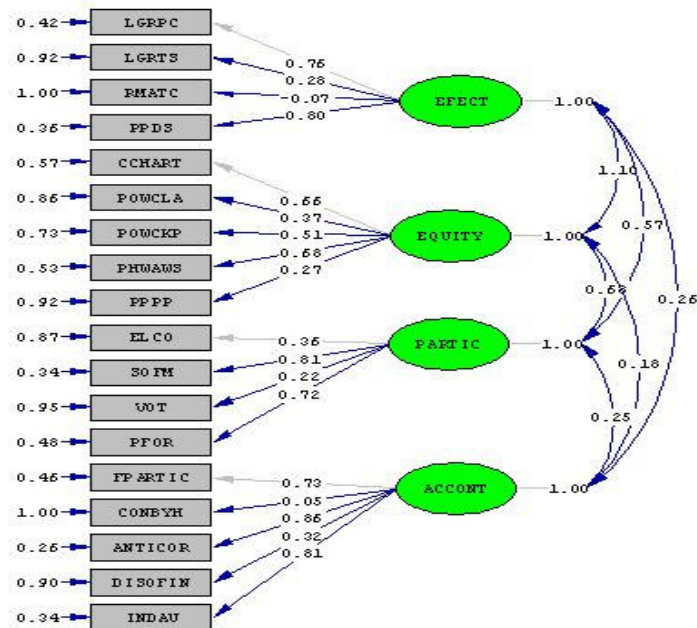
گروه	تعداد شهرها در (2012) GaWC	تعداد شهرها در این مطالعه
آلفا (A)	۴۵	۳۳
بتا (B)	۷۵	۴۴
گاما (G)	۵۹	۳۹
با کفایت بالا (H)	۴۴	۳۱
با کفایت (S)	۸۴	۴۷
جمع	۳۰۷	۱۹۴

۵- مدل‌های اندازه‌گیری متغیر حکمرانی

مدل اندازه‌گیری در واقع نشان‌دهنده ابعاد و شاخص‌های متغیر مستقل تحقیق (حکمرانی) است. در این تحلیل که با استفاده از نرم‌افزار LISREL انجام شد، شاخص‌های اندازه‌گیری متغیر مستقل و مقدار بار عاملی آن‌ها آزمون شد. این کار با رویکرد تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول و دوم انجام شد. در تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول تعداد شاخص‌های اندازه‌گیری متغیر مستقل حکمرانی و بارعاملی آن‌ها برآورد و تأیید شد و در تحلیل عاملی مرتبه دوم، مقدار بارعاملی و معناداری هر یک از ابعاد/نشانگرهای متغیر حکمرانی مشخص شد.

۶- تحلیل عاملی مرتبه اول متغیر حکمرانی

در تحلیل عاملی مرتبه اول علاوه بر مشخص شدن بارهای عاملی هر زیرشاخص، روابط همبستگی بین عامل‌ها نیز استخراج می‌گردد. نتایج مدل اندازه‌گیری مرتبه اول حاکی از وجود روابط همبستگی مثبت و معناداری بین ابعاد متغیر حکمرانی است. این مدل در نمودار ۱ در حالت استاندارد ارائه شده که نشان‌دهنده شکل‌گیری عامل‌های مورد نظر براساس زیرشاخص‌هاست. زیرشاخص‌های برازش مدل نیز در وضعیت مناسبی است. همان‌طور که در نمودار ۱ نشان داده شده است، نتایج تخمین حاکی از مناسب بودن مدل است. با توجه به خروجی لیزرل مقدار χ^2 محاسبه شده برابر با ۲۹۵/۱۲ می‌باشد که مقدار مناسبی است (نسبت χ^2 به df در این مدل این نسبت در حدود ۲/۲۲ است که کوچکتر از ۳ بوده و مناسب می‌باشد). پایین بودن میزان این شاخص نشان‌دهنده تفاوت اندک میان مدل مفهومی پژوهش با داده‌های مشاهده شده تحقیق است. همچنین میزان RMSEA برابر با ۰/۰۶۹ است. این شاخص کمتر از ۰/۰۸ باشد، بنابر این مناسب است. همچنین مدل‌های اندازه‌گیری در حالت تخمین استاندارد میزان تأثیر هر کدام از سنج‌ها را در توضیح واریانس عامل اصلی نشان می‌دهد.

Chi-Square=295.12, df=133, P-value=0.06235, RMSEA=0.069

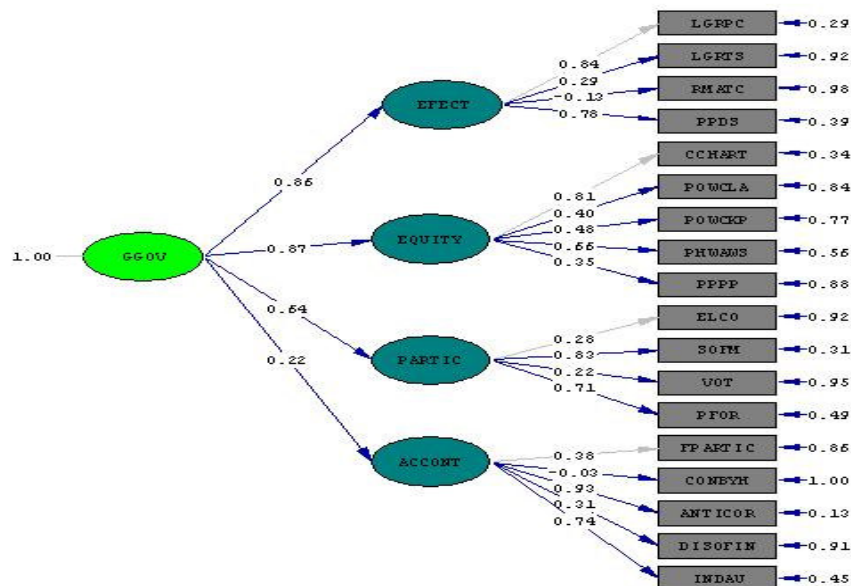
نمودار ۱ مدل اندازه‌گیری متغیر حکمرانی در حالت استاندارد در تحلیل عاملی مرتبه اول

سپس با اندازه‌گیری مرتبه اول متغیر مستقل در حالت اعداد معناداری، معناداری هریک از سؤالات بررسی گردید. در این حالت، مقدار بارعاملی همه سنج‌ها به جز دو سنج سوم (نسبت مالیات اخذشده به مالیات تکلیفی) و پانزدهم (کنترل به وسیله سطوح بالاتر حکومت) بالاتر از ۲ بوده و معنی‌دار هستند.

۷- تحلیل عاملی تأییدی مرتبه دوم متغیر حکمرانی

در تحلیل عاملی مرتبه دوم از عامل‌های بدست‌آمده در تحلیل عاملی مرتبه اول به یک بعد یا عامل بزرگتر رسیده‌ایم. مدل اول در حالت تخمین استاندارد مطابق نمودار ۲ نشان داده شده است، نتایج تخمین حاکی از مناسب بودن مدل است. با توجه به خروجی لیزرل مقدار χ^2

محاسبه شده برابر با $324/99$ می‌باشد که مقدار مناسبی است (چنانچه نسبت χ^2 به df کوچکتر از ۳ باشد، میزان χ^2 مقدار مناسب و پایینی است و مدل از تناسب خوبی برخوردار است، هر قدر که میزان χ^2 کمتر باشد و به عبارت دیگر نسبت χ^2 به df پایین‌تر باشد مدل از برازش بهتری برخوردار است و مناسب‌تر می‌باشد)، در این مدل این نسبت در حدود $2/4$ می‌باشد. پایین بودن میزان این شاخص نشان‌دهنده تفاوت اندک میان مدل مفهومی پژوهش با داده‌های مشاهده شده تحقیق است. همچنین میزان $RMSEA$ برابر با $0/075$ است. این شاخص کمتر از $0/08$ است و مناسب می‌باشد.

Chi-Square=324.99, df=135, P-value=0.05878, RMSEA=0.075

نمودار ۲ مدل اندازه‌گیری متغیر حکمرانی در حالت استاندارد در تحلیل عاملی مرتبه دوم

همان‌طور که مشاهده می‌گردد از سؤالات هجده‌گانه این متغیر، در مجموع ۴ عامل، با ضرایب عاملی اثربخشی مساوی $0/86$ ، برابری مساوی $0/87$ ، مشارکت مساوی $0/64$ و

پاسخگویی مساوی ۰/۲۲ بدست آمد.

این نتایج نشان می‌دهد که مدل تأییدی این تحقیق مبنی بر تشکیل ۴ عامل مطابق با مدل نظری است و مدل نظری تأیید می‌شود. سپس با اندازه‌گیری مرتبه دوم متغیر مستقل در حالت ضرایب معناداری، معناداری هریک از سؤالات بررسی گردید. نتایج نشان داد که بجز ضرایب سنجه‌های سوم و پانزدهم، بقیه ضرایب بدست‌آمده معنادار شده‌اند. زیرا مقدار آزمون معناداری تک‌تک آن‌ها از عدد ۲ بزرگتر است. معناداری این اعداد نشان‌دهنده معنادار بودن و تأیید شدن مدل می‌باشد، به عبارت دیگر قرارگرفتن هر کدام از سنجه‌ها (بجز دو سنجه فوق‌الذکر) در قالب هرکدام از عوامل چهارگانه استخراج شده در مدل معنادار است و تأیید می‌شود.

۸- تحلیل استنباطی

در بخش تحلیل استنباطی، به منظور بررسی فرضیه‌های تحقیق، از آزمون‌های آماری مختلف استفاده شده است. در بخش مقایسه میانگین‌های گروه‌های مختلف شهری از آزمون تحلیل واریانس استفاده شده و به منظور بررسی میزان تأثیرگذاری متغیر مستقل بر متغیر وابسته از تحلیل رگرسیون استفاده گردیده است.

میانگین ۵ گروه مختلف شهری با استفاده از تحلیل واریانس یک عامله (ANOVA) بررسی و با هم مقایسه می‌شوند تا مشخص شود که آیا تفاوت بین میانگین‌ها معنادار است یا تصادفی است. برای این کار فرضیه آماری به شکل زیر تدوین می‌گردد.

بین میانگین حکمرانی خوب شهری در گروه‌های مختلف شهری تفاوتی وجود ندارد.

$$H_0: \mu_1 = \mu_2 = \mu_3 = \mu_4$$

بین میانگین حکمرانی خوب شهری در گروه‌های مختلف شهری تفاوت وجود دارد.

$$H_1: \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3 \neq \mu_4$$

جدول ۳ خلاصه آزمون ANOVA برای گروه‌های مختلف شهری

Sig.	F	Mean Square	df	Sum of Squares	منشا تغییرات
۰/۰۰۱	۴/۷۷۱	۰/۱۳۲۰	۴	۰/۵۲۸	بین گروه
		۰/۰۲۸	۲۴۶	۶/۸۰۲	درون گروه
			۲۵۰	۷/۳۳۰	کل

خلاصه آزمون ANOVA در جدول ۳ ارائه گردیده است. همان‌طور که ملاحظه می‌گردد، مقدار خطای محاسبه‌شده در ستون آخر (۰/۰۰۱) کوچکتر از سطح خطای قراردادی (۰/۰۵) است. بنابراین با اطلاعات موجود فرض صفر را رد می‌کنیم و با پذیرش فرض مقابل می‌توان گفت بین میانگین حکمرانی گروه‌های مختلف شهری تفاوت معناداری وجود دارد. پس از بررسی نتایج حاصل از آزمون تعقیبی توکی^۴ که در جدول ۴ ارائه شده است، مشخص شد بین گروه آلفا با گروه‌های با کفایت بالا و با کفایت تفاوت معناداری وجود دارد، اما تفاوت بین سایر گروه‌ها به‌صورت دو به دو معنادار نیست.

جدول ۴ خلاصه آزمون تعقیبی توکی جهت بررسی اختلاف گروه‌های مختلف شهری

(I)	(J)	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	۹۵% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
A	B	۰/۰۶۸۹۷	۰/۰۳۱۹۱	۰/۱۹۸	-۰/۰۱۸۷	۰/۱۵۶۶
	G	۰/۰۷۲۱۱	۰/۰۳۴۲۲	۰/۲۲۰	-۰/۰۲۱۹	۰/۱۶۶۱
	H	۰/۱۵۸۲۰*	۰/۰۳۸۹۹	۰/۰۰۱	۰/۰۵۱۰	۰/۲۶۵۴
	S	۰/۱۰۹۳۹*	۰/۰۳۳۷۷	۰/۰۱۲	۰/۰۱۶۶	۰/۲۰۲۲
B	A	-۰/۰۶۸۹۷	۰/۰۳۱۹۱	۰/۱۹۸	-۰/۱۵۶۶	۰/۰۱۸۷
	G	-۰/۰۳۱۴	۰/۰۳۰۵۲	۱/۰۰۰	-۰/۰۸۰۷	۰/۰۸۷۰
	H	۰/۰۸۹۲۴	۰/۰۳۵۸۰	۰/۰۹۶	-۰/۰۰۹۱	۰/۱۸۷۶
	S	۰/۰۴۰۴۲	۰/۰۳۰۰۳	۰/۶۶۳	-۰/۰۴۲۱	۰/۱۲۲۹

ادامه جدول ۴

(I)	(J)	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	۹۵% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
G	A	-.۰۷۲۱۱	۰/۰۳۴۲۲	۰/۲۲۰	-.۰۱۶۶۱	۰/۰۲۱۹
	B	-.۰۰۳۱۴	۰/۰۳۰۵۲	۱/۰۰۰	-.۰/۰۸۷۰	۰/۰۸۰۷
	H	۰/۰۸۶۱۰	۰/۰۳۷۸۷	۰/۱۵۷	-.۰/۰۱۸۰	۰/۱۹۰۲
	S	۰/۰۳۷۲۸	۰/۰۳۲۴۷	۰/۷۸۱	-.۰/۰۵۱۹	۰/۱۲۶۵
H	A	-.۰۱۵۸۲۰*	۰/۰۳۸۹۹	۰/۰۰۱	-.۰/۲۶۵۴	-.۰/۰۵۱۰
	B	-.۰/۰۸۹۲۴	۰/۰۳۵۸۰	۰/۰۹۶	-.۰/۱۸۷۶	۰/۰۰۹۱
	G	-.۰/۰۸۶۱۰	۰/۰۳۷۸۷	۰/۱۵۷	-.۰/۱۹۰۲	۰/۰۱۸۰
	S	-.۰/۰۴۸۸۲	۰/۰۳۷۴۷	۰/۶۹۰	-.۰/۱۵۱۸	۰/۰۵۴۲
S	A	-.۰/۰۹۳۹*	۰/۰۳۳۷۷	۰/۰۱۲	-.۰/۲۰۲۲	-.۰/۰۱۶۶
	B	-.۰/۰۴۰۴۲	۰/۰۳۰۰۳	۰/۶۶۳	-.۰/۱۲۲۹	۰/۰۴۲۱
	G	-.۰/۰۳۷۲۸	۰/۰۳۲۴۷	۰/۷۸۱	-.۰/۱۲۶۵	۰/۰۵۱۹
	H	۰/۰۴۸۸۲	۰/۰۳۷۴۷	۰/۶۹۰	-.۰/۰۵۴۲	۰/۱۵۱۸

*اختلاف در سطح ۰/۰۵ معنادار است.

۹- نتیجه‌گیری

همان‌گونه که در مقاله تشریح گردید توجه به حکمرانی خوب شهری از اهمیت ویژه‌ای در مباحث مدیریت کلان ملی، مدیریت شهری، سیاست‌گذاری عمومی و... برخوردار است. پایه‌های حکمرانی خوب شهری بر مدیریت اثربخش، برابری جنسیتی و نژادی و حمایت از فقرا، مشارکت مردم، نهادهای عمومی و خصوصی در مدیریت و راهبرد امور شهری و پاسخگویی مدیران را شامل می‌شود.

از سوی دیگر شاهد هستیم که تأثیرگذاری شگرف شهرهای جهانی از حوزه ملت-دولت‌ها نیز فراتر رفته و با بهره‌گیری از فضای تعاملات جهانی در بستر جهانی‌شدن و فضای جریان‌ها به نقشی اثربخش در حوزه تعاملات منطقه‌ای، فرامنطقه‌ای و بین‌المللی تبدیل شده است.

این موضوع که آیا می‌توان بین این دو پدیده ارتباط معناداری یافت سؤالی بود که نویسندگان مقاله به دنبال یافتن پاسخی برای آن بودند. لذا جمع‌آوری اطلاعات جامع در خصوص نشانگرها و سنج‌های حکمرانی خوب شهری یکی از نیازمندی‌های اساسی این بررسی بود، که حاصل آن تدوین جداولی ارزشمند است که نه تنها برای ادامه این تحقیق ضروری بود، بلکه می‌تواند دستمایه تحقیقات متعددی در زمینه حکمرانی خوب شهری باشد. علاوه بر این، نیاز به منبعی معتبر برای انتخاب و دسته‌بندی شهرهای جهانی از دیگر الزامات این مطالعه بود، که در این زمینه نیز از اطلاعات ارائه‌شده توسط شبکه پژوهشی جهانی‌شدن و شهرهای جهانی استفاده شد.

در این مطالعه نشان داده شد که مدل با داده‌های مشاهده‌شده، اختلاف اندک دارد و مدل از برازش مناسبی برخوردار است. مقدار بارعاملی همه سنج‌ها به جز سنج‌های سوم (نسبت مالیات اخذشده به مالیات تکلیفی) و سنج پنزدهم (کنترل به وسیله سطوح بالاتر حکومت) تأیید شد. دلیل این امر می‌تواند این باشد که این دو سنج به خودی‌خود نشان‌دهنده عامل بهبود در حکمرانی خوب شهری نیستند. عامل سوم که نشان‌دهنده یک نسبت بین مالیات تکلیفی و مالیات اخذ شده است و در عمل نتوانسته است تمایز روشنی بین شهرها در گروه‌های مختلف ایجاد نماید. این سنج از طریق افزایش سطح درآمدها می‌تواند بر بهبود حکمرانی خوب شهری اثر گذارد در حالی که برخی شهرهایی که شاخص حکمرانی خوب شهری در آنها پایین است از نسبت بالایی بین مالیات تکلیفی و مالیات اخذشده برخوردارند. عامل پنزدهم نیز نشان‌دهنده نظارت حکومت بالاتر بر حکومت محلی است. در بسیاری از شهرهای مورد مطالعه این نظارت به صورت رسمی وجود ندارد و در ظاهر حکومت‌های محلی از استقلال نسبی برخوردارند در حالی که در عمل چنین نیست. بنابر این طیف وسیعی از شهرها از امتیاز بالایی در این سنج برخوردار شده‌اند و این سنج نتوانسته است تمایز مناسبی بین شهرها ایجاد نماید.

همچنین با استفاده از آزمون ANOVA برای گروه‌های مختلف شهرهای جهانی مشخص گردید که تفاوت معناداری بین شاخص حکمرانی خوب شهری در میان این گروه‌ها وجود دارد و در ادامه آن و به منظور دقت بیشتر در نتایج از آزمون تعقیبی توکی به صورت دوجه دو بین گروه‌های فوق استفاده شد. نتایج این آزمون اختلاف معنادار بین گروه آلفا به

عنوان برترین گروه و گروه‌های باکفایت بالا و باکفایت را که در پایین‌ترین گروه‌ها هستند، تأیید نمود. این امر مؤید آن است که شاید نتوان تفاوت آشکاری در حکمرانی خوب شهری در گروه‌های نزدیک مشاهده نمود (علی‌رغم آنکه این تفاوت‌ها بعضاً در آمارها قابل مشاهده است) اما در گروه‌هایی که از هم دور هستند این تفاوت آشکار است و پیشنهاد می‌گردد تا به منظور تعمیق و گسترش تحقیقات در آینده نسبت به سنجش شاخص حکمرانی خوب شهری با سنج‌های بیشتر و برای تعداد بیشتری از شهرهای جهانی و احتمالاً، برخی شهرهای دیگر برای تعمیم نتایج اقدام گردد.

۱۰- پی‌نوشت‌ها

1. Geddes, Patrick
2. Globalized City
3. Global World
4. Connectivity
5. Informationalization of the Economy
6. Information Handling
7. Weight-less Economy
8. Border-less Economy
9. Border-less World
10. Globalization and World Cities (GaWC)
11. Loughborough University
12. Constitution
13. United Nations Human Settlements Program, UN-HABITAT
14. Turkey

۱۱- منابع

- [1] Leautier, F. (2006). Megacities in a Globalizing World. In Proceedings of the International Dialogue on Governing Emerging Megacities– Challenges and Perspectives. Frankfurt. Germany. 7-8 Dec. 2006 (pp. 6-12).
- [2] Short, J. R. Kim, Y. H. (1999). *Globalization and City*. Longman.
- [3] Papoli, M. Rajabi, H. (2012). *The Theory of Urban and Surrounding*. The

Organization for Researching and Composing University Textbooks in the Humanities.

- [4] Kaufmann, D., Kraay, A. (2008). Governance indicators: Where are we, and where should we be going?. *World Bank Research Observer*. 23(1) 1-30.
- [5] Scott, A., J., Agnew, J., Soja, E. W. and Storper, M. (1999). Global city-regions: An overview. Retrieved from http://www.lse.ac.uk/geographyAnd_Environment/whosWho/profiles/Michael%20Storper/pdf/GlobalCityRegions.pdf.
- [6] UN-HABITAT, (2002). The Global Campaign on Urban Governance. Retrieved from www.unhabitat.org/downloads/docs/2099_24326_conceptpaper.doc.
- [7] Freidmann, J. (1986). The World City Hypothesis; Development and Change”, in the *Global Cities Reader*, Eds: Neil Brenner and Roger Keil.
- [8] Scott, A.J. (1998). Global City-Regions and the New World System. Retrieved from www.kas.de/.../megacities/megacities1/.../scott_wo.
- [9] Sassen, S. (1991). *The Global City: New York, London, Tokyo*. Princeton: Princeton University Press.
- [10] Taylor, P.J., Catalano, G. (2001). World City Network Formation in a Space of flows. Retrieved from <http://www.lboro.ac.uk/gawc/projects/projec10.html>.
- [11] Beaverstock, J.V., Smith, R.G., Taylor, P. J. (2000). Globalization and world cities: Some measurement methodologies”, *Applied Geography*. 20(1). 43-63.
- [12] Doel, M.A., Hubbard, P.J. (2002). Taking world cities literally: Marketing the city in a global space of flows. *City*. 6(3), 351-368.
- [13] Kaufmann, D., Leautier, F., Mastruzzi, M. (2004). *Governance and the City: An Empirical Exploration into Global Determinants of Urban Performance*”, World Bank Institute. Retrieved from: <http://www.worldbank.org/wbi/governance/>.
- [14] Hall, P. (1966). *The World Cities*. New York: McGraw Hill.
- [15] Hall, P. (2004). World Cities, Mega-Cities and Global Mega-City-Regions. Retrieved from: <http://www.lboro.ac.uk/gawc/rb/al6.html>.

- [16] Sarrafi, M. Azimi, N. (2013). Imperatives of Attaining Trans-national Roles for Iranian Metropolises. Retrieved from: www.anthropology.ir/node/18251.
- [17] Castells, M. (1999). *The Rise of the Network Society*, Blackwell Publishers.
- [18] Giddens, A. (1994). *Beyond Left and Right*. Cambridge: Polity Press.
- [19] Ohmae, K. (1990). *The Borderless World: Power and Strategy in the Interlinked Economy*. London: HarperCollins.
- [20] Gregory, D., Johnston, R.J., Pratt, G., Watts, M., Whatmore, S. (2009). *The Dictionary of Human Geography*. London: Wiley-Blackwell.
- [21] GaWC, (2012a). The World According to GaWC 2000. Retrieved from <http://www.lboro.ac.uk/gawc/world2000.html>
- [22] GaWC, (2012b). The World According to GaWC 2004. Retrieved from <http://www.lboro.ac.uk/gawc/world2004.html>
- [23] GaWC, (2012c). The World According to GaWC 2008. Retrieved from <http://www.lboro.ac.uk/gawc/world2008.html>
- [24] GaWC, (2012d). The World According to GaWC 2010. Retrieved from <http://www.lboro.ac.uk/gawc/world2010.html>
- [25] GaWC, (2012e). The World According GaWC 2012. Retrieved from <http://www.lboro.ac.uk/gawc/world2012.html>.
- [26] UNDP. (1997). *Reconceptualizing Governance*, New York: UNDP.
- [27] Savage, M., Warde, A., Ward, K.(2003). *Urban Sociology, Capitalism, and Modernity*. London: Palgrave Macmillan Press.
- [28] Shah, A. (2006). *Local Governance in Industrialized Countries*. World Bank: Washington DC.
- [29] Freire, M. (2007). Sustainable Cities: The Role of Local Governance In Managing Change. In the Proceedings of the Symposium: A Global Look at Urban and Regional Governance: The State-Market-Civic Nexus. Emory University, 18-19 Jan. 2007. Retrieved from [http://halleinstitute.emory.edu/pdfs/Governance %20paper.pdf](http://halleinstitute.emory.edu/pdfs/Governance%20paper.pdf)

- [30] World Bank (1994). *Governance: The World Bank's Experience*. Washington D.C.: The World Bank.
- [31] McCarney, P. (2003). Confronting critical disjuncture in the governance of cities. In P. McCarney and R. Stern (Eds.). *Governance on the Ground. Innovations and Discontinuities in Cities of the Developing World*. Baltimore: The Johns Hopkins University Press.
- [32] Esko Lange, F. (2009). *Urban Governance: An Essential Determinant of City Development?* Bonn: World Vision Institute for Research and Development.
- [33] Harris, N. (2007). *City Competitiveness: World Bank study of competitiveness in four Latin American cities*. Washington DC: World Bank.
- [34] Kaufmann, D., Leautier, F., Mastruzzi, M. (2006). Globalization and Urban Performance. In F.A. Leautier. (ed.). *Cities in a Globalizing World: Governance, Performance & Sustainability*. (27-68). Washington DC.: World Bank Institute.
- [35] UN-HABITAT (2004). *Urban Governance Index*. Retrieved from <http://www.Unhabitat.org/>.